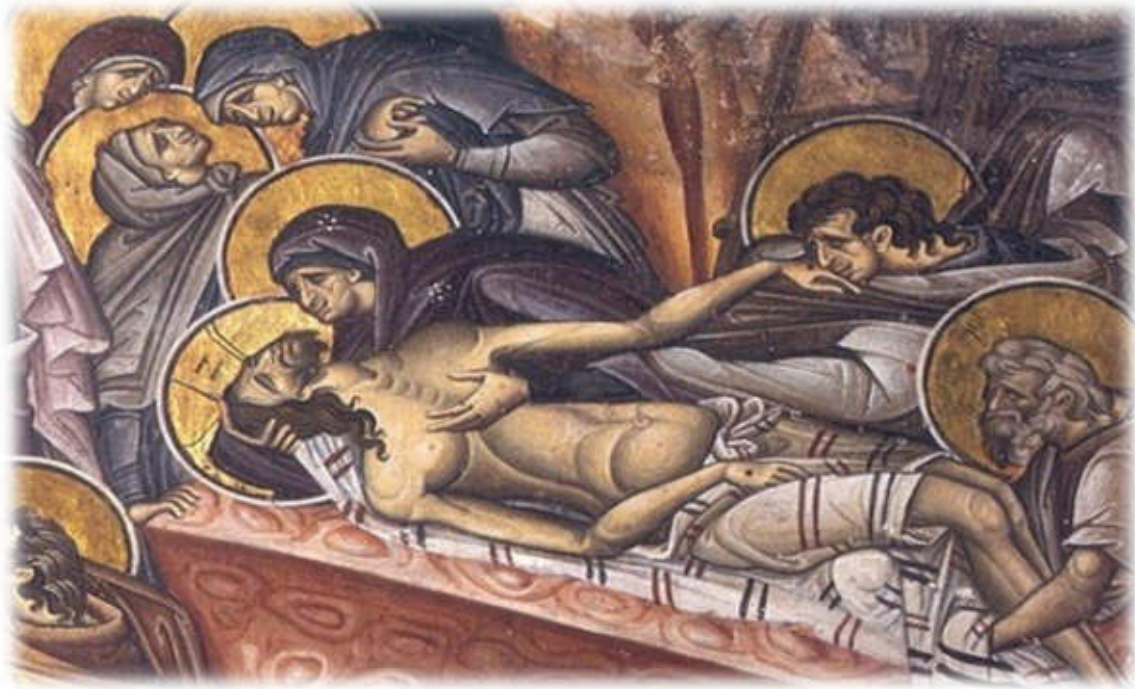

Μπορεί ο άνθρωπος να νικήσει τον θάνατο;

του Ηρακλή Ρεράκη.*

Χριστός Ανέστη! Αληθώς Ανέστη! Μέσα στην εύκρατη ατμόσφαιρα του ανοιξιάτικου τοπίου και των ιερών ακολουθιών της Μεγάλης Εβδομάδας, αναμένουμε να γιορτάσουμε, για μια ακόμη φορά, τη γενέθλια ημέρα της χαράς και της καινούργιας ζωής, που έφερε ο Χριστός στον κόσμο με την εκ νεκρών Ανάστασή Του.

Η Ορθόδοξη Εκκλησία δεν στοχεύει να δώσει συνήθεις λογικές και φιλοσοφικές απαντήσεις ή λύσεις για το μυστήριο του θανάτου. Διότι η απάντηση έχει δοθεί, μια για πάντα, από τον ιδρυτή Της Ιησού Χριστό, ο οποίος νίκησε τον θάνατο διά του δικού του Σταυρικού Θανάτου και της Αναστάσεως: «Ανέστη εκ νεκρών, θανάτω θάνατον πατήσας».

Η εκ νεκρών Ανάσταση του Χριστού, συνεπώς, αποτελεί τη καταλυτική απάντηση στο μεγαλύτερο πρόβλημα της ζωής των ανθρώπων, που είναι ο θάνατος. Μετά την Ανάσταση του Θεανθρώπου, η λύτρωση του ανθρώπου από τον θάνατο σταμάτησε να είναι, πλέον, μια ανεκπλήρωτη επιθυμία και νοσταλγία.

Όπως μαρτυρεί ο Άγιος Κύριλλος Αλεξανδρείας, συνδέοντας την Ανάσταση με την εποχή της Ανοίξεως, «αυτό που είναι από όλα πιο αξιοσημείωτο είναι το ότι, μαζί με τα χόρτα και τα φυτά, αναζωογονήθηκε το πλάσμα που κυριαρχεί σε ό, τι υπάρχει πάνω στη γη, δηλαδή, ο άνθρω-

πος. Πράγματι, την εποχή της Άνοιξης, έρχεται η Ανάσταση του Σωτήρα, με την οποία όλα αναμορφώνονται στην καινότητα της ζωής, διαφεύγοντας έτσι την ξένη φθορά του θανάτου. Θα ήταν πραγματικά ακατανόητο να ξαναβρίσκουν τα είδη των φυτών την πρώτη τους μορφή, με τη δύναμη του Θεού, ο οποίος ζωογονεί τα πάντα και να μείνει χωρίς πνοή, χωρίς καμιά βοήθεια από ψηλά, αυτός, χάρη του οποίου δημιουργήθηκε ο φυσικός κόσμος, δηλαδή, ο άνθρωπος (PG 32, 581 D).

Ο Θεός, που επιτρέπει να πειράζεται ο άνθρωπος, από τον διάβολο, ο οποίος φέρνει και σπέρνει στη ζωή του τον θάνατο, του δίνει επίσης τη δυνατότητα, ως ελεύθερο ον που είναι, να επιλέξει είτε να υποκύψει στους πειρασμούς και να οδηγηθεί στον αιώνιο θάνατο είτε να τους νικήσει και να οδηγηθεί στην αιώνια ζωή και στην αθανασία (Α΄ Κορ. 10, 13).

Δεν υπάρχει Σταυρός χωρίς Ανάσταση και Ανάσταση χωρίς Σταυρό ούτε χειμώνας χωρίς άνοιξη. Ο Απόστολος Παύλος αναφέρει επ' αυτού: «Άφρον, συ ό σπείρεις, ου ζωοποιείται, εάν μη αποθάνη· και ό σπείρεις, ου το σώμα το γενησόμενον σπείρεις, αλλά γυμνόν κόκκον... ο δε Θεός αυτώ δίδωσι σώμα καθώς ηθέλησε (Α΄ Κορ. 15, 36-38). Δηλαδή, (ανόητε, εκείνο που εσύ σπέρνεις, δεν παίρνει ζωή, αν δεν πεθάνει. Και αυτό που σπέρνεις, δεν είναι το σώμα, που πρόκειται να φυτρώσει, αλλά ο γυμνός κόκκος που σπέρνεις και ο Θεός δίδει σώμα σε αυτόν, σύμφωνα με το θέλημά Του).

Και συνεχίζει ο Απ. Παύλος, λέγοντας ότι «ούτω και η ανάστασις των νεκρών, σπείρεται εν φθορά, εγείρεται εν αφθαρσία. Σπείρεται εν ατιμία, εγείρεται εν δόξη... Σπείρεται σώμα ψυχικόν, εγείρεται σώμα πνευματικόν» (Α΄ Κορ. 42-44). Δηλαδή, (έτσι είναι και η Ανάσταση των νεκρών σωμάτων. Το σώμα ενταφιάζεται υλικό και θνητό και ανασταίνεται σώμα πνευματικό. Σπέρνεται, ως σώμα, με ζωϊκές λειτουργίες, και ανασταίνεται ως σώμα πνευματικό).

Πιο συγκεκριμένα, όπως επεξηγεί ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός, εγείρεται, όπως το σώμα του Κυρίου μετά την Ανάσταση, το οποίο διέρχεται, ενώ οι θύρες είναι κλειστές (Ιω. 20, 26), που δεν έχει ανάγκη από τροφή, ύπνο και νερό: Οι αναστημένοι «έσονται ως οι άγγελοι του Θεού» (Ματθ. 22, 30).

Κατά την Ανάσταση των νεκρών, επομένως, όπως μας εξηγεί και ο Απ. Παύλος, ο Σωτήρας Χριστός θα μετασχηματίσει το σώμα μας «εις το γενέσθαι αυτό σύμμορφον τω σώματι της δόξης αυτού» (Φιλιπ. 3, 20-21),

χωρίς να εννοεί, βέβαια, τη μεταβολή του σε άλλη μορφή, αλλά, μάλλον, τη μετάβασή του, από τη φθορά στην αφθαρσία.

Αυτό πιστεύουν και προσμένουν οι Χριστιανοί και, μάλιστα, το διατρανώνουν στο Σύμβολο της πίστεώς τους: «Προσδοκώ Ανάστασιν νεκρών και ζωήν του μέλλοντος αιώνας». Όπως ο γεωργός, όταν σπέρνει, ελπίζει ότι, μετά τον πρόσκαιρο θάνατο των σπόρων που έσπειρε, θα έλθει, κατά την Άνοιξη, η βλάστησή τους, έτσι και οι Χριστιανοί πιστεύουν και ελπίζουν στην Ανάσταση του φθαρτού σώματος, που πεθαίνει, ότι θα ενωθεί με την αθάνατη ψυχή, για να αναστηθεί ο όλος ψυχοσωματικός άνθρωπος, ως μια νέα πνευματική ύπαρξη, που την προνοεί ο Θεός Δημιουργός, σύμφωνα, πάντοτε, όπως τονίζει ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός, με τη θέληση και δύναμή Του.

Η Ανάσταση των νεκρών αποτελεί κεντρική αλήθεια της χριστιανικής πίστεως, που συνδέεται, απόλυτα, με την εκ νεκρών Ανάσταση του Χριστού. Ο Χριστός αναστήθηκε πρώτος, βεβαιώνοντας, με την Ανάστασή Του, ότι θα ακολουθήσει η Ανάσταση και των άλλων νεκρών (Α΄ Κορ. 15, 20-23). Ο Απ. Παύλος μάλιστα, αποδέχεται ότι, εάν ο Χριστός δεν είχε αναστηθεί, τότε η πίστη μας θα ήταν μάταιη (Α΄ Κορ. 15, 16-17).

Η θεολογική αλήθεια της Εκκλησίας, επομένως, είναι ότι ο θάνατος έχει, οριστικά, νικηθεί διά της Αναστάσεως του Ιησού Χριστού η δε Ανάσταση των νεκρών δεν είναι πλέον ζητούμενο, αλλά δεδομένο. Στο ερώτημα, μάλιστα, πώς θα είναι το σώμα μας μετά την Ανάσταση, ο Ευαγγελιστής Μάρκος μαρτυρεί ότι θα είναι όπως το αναστημένο σώμα του Ιησού Χριστού, το οποίο φανερώθηκε, όχι όπως ετάφη, αλλά «εν ετέρα μορφή» (Μάρκ. 16, 12), βεβαιώνοντας έτσι τον Απ. Παύλο, που μαρτυρεί ότι το σώμα όλων των ανθρώπων, όταν αναστηθούν, δεν θα είναι το φθαρτό που ετάφη, αλλά το πνευματικό, με το οποίο θα εγερθεί, εν Χριστώ, στην κοινή Ανάσταση.

Είναι ωφέλιμο να γνωρίζουν όλοι οι Χριστιανοί το νόημα που έχει η Αγία Ανάσταση για την Εκκλησία αλλά και για τον κάθε μέλος της. Ότι, δηλαδή, έχει πλέον βεβαιωθεί οριστικά ότι όλοι οι άνθρωποι θα αναστηθούν, με άφθαρτο και πνευματικό σώμα, που δεν θα υπόκειται στους νόμους και στους όρους της κτιστής φύσεως και της φθοράς.

Αυτό που μπορεί κάθε άνθρωπος να κάνει είναι η καλή χρήση της ελευθερίας που έλαβε από τον Δημιουργό του, αγωνιζόμενος στον παρόντα κόσμο προς αγιασμό της ψυχής και του σώματος, έτσι, ώστε η

Ανάστασή του να μη γίνει «εις κατάκριμα», αλλά «εις ζωήν» (Ματθ. 25, 46).

Ο εν Χριστώ θάνατος, επομένως, μπορεί να καταστεί για τον άνθρωπο μια προσωρινή κατάσταση, ένας ύπνο, ένα πέρασμα στην αιώνια ζωή, στην αθανασία, κοντά στον Χριστό, τον νικητή του Θανάτου.

Ωστόσο, μακράν του νικητή του Θανάτου, Ιησού Χριστού, γίνεται πέρασμα, αλλά στον αιώνιο θάνατο, διότι, αφού ο Χριστός είναι η αιώνια ζωή, τότε η ζωή του ανθρώπου μακράν του Χριστού, αποτελεί, στην ουσία, άρνηση της αιώνιας ζωής, που οδηγεί στον αιώνιο θάνατο.

Ο Απ. Παύλος σημειώνει ότι «τα οψώνια της αμαρτίας θάνατος το δε χάρισμα του Θεού, ζωή αιώνιος, εν Χριστώ Ιησού» (Ρωμ. 6, 23). Ο Χριστός είναι η αιώνια ζωή και αυτοί που ζουν και πεθαίνουν εν Χριστώ μεταβαίνουν από τον προσωρινό τους θάνατο, στην αιώνια ζωή και αθανασία.

Αντίθετα, οι αρνούμενοι να ζουν και να πεθάνουν εν Χριστώ δεν μπορούν, από μόνοι τους μακράν του Χριστού, να μετατρέψουν τον προσωρινό θάνατο σε αιώνια ζωή και, έτσι, πορεύονται στον αιώνιο θάνατο.

Είναι επομένως σαφές από τις αγιογραφικές μαρτυρίες ότι ο άνθρωπος μπορεί, αν θέλει, να νικήσει, αλλά μόνον εν Χριστώ, τον θάνατο, αφού καθώς μαρτυρείται αγιογραφικά ότι όλοι οι άνθρωποι θα ακούσουν τη φωνή του Κριτή Ιησού Χριστού και θα αναστηθούν στην κοινή Ανάσταση, κατά τον Ιωάννη τον Ευαγγελιστή: «Και εκπορεύονται οι τα αγαθά ποιήσαντες εις ανάστασιν ζωής, οι δε τα φαύλα πράξαντες εις ανάστασιν κρίσεως». Δηλαδή (όσοι μεν κατά τον επίγειο βίο τους έπραξαν τα αγαθά, θα αναστηθούν, για να κριθούν δικαίως από τον Κριτή και να οδηγηθούν στην αιώνια και μακάρια ζωή. Όσοι, όμως, έπραξαν τα κακά, θα αναστηθούν μεν, αλλά για να κριθούν, επίσης δικαίως, και να οδηγηθούν στον αιώνιο θάνατο) (Ιω. 5, 28-29).

***Ηρακλής Ρεράκης, Καθηγητής Παιδαγωγικής –Χριστιανικής Παιδαγωγικής της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ**

Πηγη: aktinesblogspot@gmail.com